

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 27 mars 1928 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse till staten av viss fastighet för anordnande av en station för fiskeribiologiska undersökningar m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 17 februari 1928 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 108, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen förklara, att riksdagen icke funne anledning till erinran mot antagandet av ett av Lysekils stad gjort erbjudande att på vissa villkor till statsverket överlämna i statsrådsprotokollet angiven fastighet i Lysekil för anordnande därstädes av en anstalt för fiskeriuundersökningar likasom ej heller mot mottagandet av i statsrådsprotokollet omförmäld donation för anstaltens iordningställande och utrustning.

Av statsrådsprotokollet inhämtas, att särskilt av vederbörande departementschef tillkallade sakkunniga i ett den 17 juni 1920 avgivet betänkande förordat upprättande av en till Göteborg förlagd undersöknings- och försöksanstalt för möjliggörande av fiskeribiologiska och fiskeritekniska undersökningar på havsfiskets område, för vilken anstalt de sakkunniga beräknade en årlig kostnad av 158,550 kronor och en engångskostnad av 650,000 kronor.

Sedan emellertid lantbruksstyrelsen anbefallts att verkställa utredning i vad mån inskränkningar i de sakkunnigas förslag, särskilt i avseende å undersökningsverksamheten, kunde vidtagas, föreslog lantbruksstyrelsen den 15 juni 1922 sådan inskränkning i havsfiskeanstalten, att endast den fiskeribiologiska avdelningen då skulle inrättas. Med den föreslagna inskränkningen beräknade lantbruksstyrelsen, att engångskostnaderna skulle kunna nedbringas till 38,000 kronor och årskostnaderna till 74,550 kronor, därav 29,550 kronor till avlöningar, 35,000 kronor till driftkostnader och 10,000 kronor till lokalhyra.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 december 1927 har svenska hydrografisk-biologiska kommissionen anfört, att möjligheterna till undersökningar på havsfiskets område vore fortfarande begränsade på samma sätt som vid tillkallandet av 1917 års sakkunniga och som de varit en lång följd av år dessförinnan, men en möjlighet att få en fast anstalt för kommissionens

biologiska arbeten hade nu yppat sig. Professorn Robert Murray, som genom gåvobrev den 6 september 1919 donerat en villa jämte tomt till Lysekils stad, hade nämligen förklarat sig gärna se, att Lysekils stad till svenska staten för att användas till en biologisk station i havsforskningens tjänst med äganderätt överläte den fastighet med inventarier, som han sålunda överlämnat till staden. Lysekils stad hade också utfäst sig att överlämna fastigheten till staten, så snart bindande beslut om stationens tillkomst blivit av statsmakterna fattat med villkor att densamma, med undantag för av staten gjorda speciella anläggningar, utan ersättning återlämnades till Lysekils stad i det fall, att staten icke längre funne anledning att bibehålla den nu tillämnade havsbiologiska stationen eller annat statligt företag. Vidare hade staden den 24 november 1927 beslutat, att de för fastighetens möblering och användande avsedda inventarier skulle vid fastighetens överlåtande till staten åtfölja densamma utan vederlag. Fastigheten, som sålunda hembjödets staten, vore gravationsfri och taxeringsvärderad till 30,000 kronor. Arealen utgjorde 3,747.64 kvadratmeter samt med vissa i sjön gjorda utfyllningar 3,901 kvadratmeter.

Kommissionen hade låtit länssarkitekten E. G. Friberger uppgöra ritningar och kostnadsberäkningar till de erforderliga ombyggnadsarbetena, omfattande även inledning av vatten och elektriskt ljus, och skulle kostnaderna härför belöpa sig till omkring 48,000 kronor. Kommissionen hade emellertid av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse mottagit ett belopp av 75,000 kronor för iordningställande och utrustning av byggnaden till ett ändamålsenligt laboratorium. Detta belopp skulle enligt gjorda kalkyler fullt förslå till både ombyggnaden och till utrustningen av det fiskeribiologiska laboratoriet. Efter färdigställandet skulle huvudbyggnaden omfatta 12 rum, därav 6 i bottenvåningen, 5 i övre våningen och 1 tornrum. Här skulle först och främst kunna beredas utrymme för ett fiskeribiologiskt laboratorium, omfattande även rum för planktonundersökningar och saltvattensakvarier, så att vid behov även akvarieförsök skulle kunna fastställas. Men utrymmet skulle vara tillräckligt även för en fiskeriteknisk avdelning av något mindre omfattning än förenämnda sakkunniga föreslagit. Kommissionen hade alltså tänkt sig, att byggnaden skulle kunna upplåtas för kommissionens biologiska arbeten och, när statsmakterna det beslutade, även för fiskeritekniska undersökningar. Däremot skulle kommissionens hydrografiska undersökningar alltså ha sin fasta station i den av kommissionen förhyrda laboratoriebyggnaden å Bornö i Gullmarfjordens inre del. Den ifrågavarande nya institutionen skulle alltså överlämnas till staten fullt rustad för de fiskeribiologiska undersökningarna och med utrymmen för blivande fiskeritekniska. Institutionen komme emellertid att medföra någon ökning i de årliga driftkostnaderna för kommissionens biologiska undersökningar. Så torde det bli ofrånkomligt, att anstalten finge en extra vaktmästare och ett extra biträde, vartill komme underhåll av fastigheten och det båtmaterial, en mindre motorbåt och en roddbåt, som anstalten icke kunde undvara. Den genom anstaltens övertagande av staten nödvändiga ökningen i kostnaderna beräknade kommissionen till omkring 9,000 kronor. Detta ökade anslag skulle dock ej erfordras förr än budgetåret 1929—1930.

Rörande kommissionens ifrågavarande förslag, vilket tillstyrkts av lantbruksstyrelsen och statskontoret, har departementschefen anfört i huvudsak följande:

De förslag, som tidigare väckts angående anordnande av en modern forskningsanstalt på havsfiskets område, hade icke föranlett någon åtgärd. Sannolikt skulle inom en ej avlägsen framtid kraven i dylikt avseende komma att med förnyad styrka återupprepas. Och syntes det behov, som härutinnan vitsordats föreligga, näppeligen låtit sig i längden avvisa. Genom ifrågavarande av stadsfullmäktige i Lysekil gjorda erbjudande samt av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse överlämnade donation hade möjlighet yppats att tillgodose det sålunda sedan länge föreliggande önskemålet om tillskapande av bättre betingelser för den statligt bedrivna undersöknings- och försöksverksamheten på havsfiskets område. Staten skulle härigenom utan kostnad erhålla en anstalt, vilken för avsevärd tid framåt syntes komma att på tillfredsställande sätt tillgodose de anspråk, som kunde ställas på en institution av förevarande slag, och vilken syntes medgiva ej obetydliga möjligheter till vidare utveckling i mån av behov. Visserligen medförde den föreslagna undersökningsstationen i Lysekil viss — om ock ej omedelbar — ökning av de årliga driftkostnaderna för hydrografisk-biologiska kommissionens arbeten, men denna ökning, av kommissionen beräknad till 9,000 kronor årligen, torde på sätt kommissionen anført få anses ringa i förhållande till de fördelar, som därav erbjödes. Med hänsyn jämväl till de företräden i vissa avseenden, som en station av ifrågavarande art förlagd till Lysekil, enligt kommissionens, av lantbruksstyrelsen vitsordade uppgift, hade framför en station i Göteborg, syntes ej heller några betänkligheter möta mot frångående av 1917 års sakkunnigas förslag till förläggningsort för av dem föreslagen anstalt. Vid sådant förhållande tvekade departementschefen icke att tillstyrka mottagandet av ifrågavarande erbjudande och donation. Då mottagandet emellertid, komme att medföra ökat behov av statsmedel för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, syntes på sätt också av statskontoret anført, riksdagens medgivande till mottagandet böra inhämtas.

Utskottet.

Då staten för en jämförelsevis ringa kostnad genom emottagande av ifrågavarande erbjudande skulle kunna realisera ett länge närt önskemål att erhålla en undersökningsanstalt på havsfiskets område, hemställer utskottet,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 mars 1928.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 17.